

Nr 369.

Av herr **Sandberg**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 76, angående lindring i mindre bemedlade patienters å landsbygden sjukvårdskostnader.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 76 föreslår departementschefen ändrade bestämmelser angående statsbidrag för lindring i mindre bemedlade patienters å landsbygden sjukvårdskostnader.

Betydelsefullast är därvidlag den förändringen, att statsbidrag skall kunna utgå även för viss del av läkarens resekostnader och ej som nu blott för del av arvodet. Därmed torde det väsentligaste felet med nuvarande bestämmelser vara undanröjt.

Berättigad till erhållande av statsbidrag skall vara den, för vilken det taxerade beloppet enligt förordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt ej överstiger 2,000 kronor och som ej äger eller brukar jordbruksfastighet med ett taxeringsvärde överstigande 10,000 kronor.

Orsaken till att anslaget för ifrågavarande ändamål kommit till så ringa användning sedan det första gången 1918 beslutades, hänför sig icke endast till ovannämnda hittills gällande begränsning av bidraget till blott del av läkararvodet, utan även, om än till mindre del, till de gällande bestämmelserna angående sättet för bidrags utfående.

Provinsiälläkar-distriktskommittén påpekar också detta i sitt yttrande den 16 december 1920 och föreslår, att de nya bestämmelserna återföras till närmare överensstämmelse med vad departementschefen föreslagit i propositionen till 1918 års riksdag. Kommittén hade tänkt sig den anordningen, att kommunalnämnden årligen upprättar förteckning på de kommunens mindre bemedlade medlemmar, som voro berättigade till lindring i sjukvårdskostnaderna och tillställde läkaren denna förteckning. Läkaren insänder efter sjukbesöket sin räkning å den del av kostnaden för detta besök, som utgår av staten till länsstyrelsen, vilken efter granskning utbetalar beloppet.

Någon invändning mot detta föreslagna förfarande har ej heller gjorts av medicinalstyrelsen, Sveriges läkarförbund eller Svenska provinsiälläkarförbundet.

Departementschefen föreslår nu i föreliggande proposition försöksvis följande anordning.

»Genom statens försorg erhålla vederbörande tjänsteläkare tryckta blanketter, innehållande en på heder och samvete avgiven försäkran, att undertecknaren

uppfyller förutsättningarna för statsbidrag sådana de i en blivande kungörelse i ämnet må komma att bliva angivna. Vid sjukbesök hos personer, boende på ett avstånd av mer än 10 km. från läkarstationen, skall läkaren medföra en dylik blankett samt tillfråga den sjuke, respektive hans maka eller målsman, huruvida nyssnämnda förutsättningar äro för handen. Besvaras frågan jakande, har läkaren att låta vederbörande underteckna blanketten. Undertecknas blanketten, må läkaren av den sjuke uppbära endast den del av arvodet och resekostnaden, som enligt vad i det föregående angivits icke skall gäldas av statsverket. Härefter har läkaren att till länsstyrelsen insända räkning å den del av arvodet, som skall gäldas av statsverket, samt därvid foga den nyssnämnda undertecknade blanketten. Länsstyrelsen har att inhämta vederbörande landsfiskals eller kommunalnämndsordförandes attest, tecknad å blanketten, samt därefter utanordna räkningsbeloppet till läkaren.»

Denna av departementschefen föreslagna anordning torde dock komma att medföra vissa svårigheter i praktiken, i likhet med den nuvarande.

För att anslaget för här ifrågavarande ändamål skall verkligen komma att bliva till den nytta som avsetts, böra bestämmelserna angående detsamma vara sådana, att de medföra säkerhet och enkelhet i tillämpningen. Det bör sålunda vid läkarens besök hos den sjuka kunna snabbt och tillförlitligt konstateras, huruvida vederbörande är berättigad till statsbidrag eller icke.

Det är emellertid icke säkert, att den sjuke, respektive hans maka eller målsman, kan giva bestämt besked med detsamma angående förutsättningarna för bidrags erhållande, så att undertecknandet av den ifrågasatta försäkran därom kan ske. Taxeringsvärdet å jordbruksfastigheten torde en var ägare till sådan väl känna, men den senast taxerade inkomsten är helt visst i många fall för vederbörande för ögonblicket ej lika klar. Det taxerade beloppet enligt förordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt framgår ej utan vidare av debetsedeln, och man kan ej begära, att läkaren med ledning av det beskattade beloppet skall räkna sig till detsamma. Ofta anlitar den skattskyldige hjälp vid avgivande av sin deklaration, och saknar kanske avskrift av densamma, och har sedan glömt summan av inkomsten »att taxera till inkomst- och förmögenhetsskatt». Även kan av taxeringsnämnden ändring hava gjorts i deklarationen, och beskedet därom finnes kanske icke vid läkarens besök tillgängligt.

Såvida icke den ordningen införes överallt, att, i likhet med vad som sker i Stockholm, på debetsedeln även upptages det taxerade beloppet och ej endast det beskattade, så synes det mig, att det av provinsialläkardistriktkommittén föreslagna tillvägagångssättet vore att föredraga framför det departementschefen föreslår.

Från kommunens synpunkt kan det knappast vara något att anmärka mot kommitténs förslag. Den kostnad upprättandet av en årlig förteckning över de bidragsberättigade kan komma att medföra är ju obetydlig. Kommunen befrias ju för övrigt enligt nu föreliggande förslag från att deltaga i kostnaderna för läkarens resor, vilket man på av departementschefen anförda grunder kan finna väl motiverat. Dessutom bortfaller, om kommitténs förslag följes, omgången med de omtalade blanketterna och dessas granskning av landsfiskal eller

kommunalnämndsordförande, samt undvikes det obehag och de besvär, som uppstå, om, vilket lätteligen kan ske, den bidragssökande av någon anledning obehörigt undertecknar förut omtalade blankett. Då det från läkarnas sida icke synes föreligga något hinder för dem att använda sig av de av kommunalnämnden upprättade förteckningarna, torde ingen nämnvärd svårighet möta att använda den av förutnämnda kommitté föreslagna metoden med dess påtagliga fördelar av enkelhet och säkerhet. Ej heller torde ifrågavarande förteckning behöva innebära något för de bidragsberättigade motbjudande, då ju i alla fall taxeringslängden är en offentlig handling och man väl får förutsätta, att förteckningen för övrigt nyttjas med all nödig diskretion.

På grund av det anförda tillåter jag mig alltså föreslå, att riksdagen måtte besluta göra det uttalandet,

att Kungl. Maj:t vid utfärdande av kungörelse angående grunder för statsbidrag till lindring i mindre bemedlade patienters å landsbygden sjukvårdskostnader måtte beträffande sätet för bidrags utfående utfärda bestämmelser i huvudsaklig överensstämmelse med provinsialläkardistriktskommitténs förslag i dess betänkande den 16 december 1920.

Stockholm den 20 februari 1926.

O. E. Sandberg.

I yrkandet instämmer

Elof Lindberg.

